

Stelja sme se k večjemu vsako tretje leto na istem mestu nabirati in nikoli pritlična stelja in vejevje ob jednom. Raba mladega lesovja za steljo je po razsodbi gospodarjevi dovoljena. (§§. 11, 12 in 13. gozd. zak.)

(Dalje prihodnjič.)

Raznosti.

Slovenski juristi. Slavni naš kronist Valvazor, govoreč o starih naših pisateljih, omenja pri isti priliki tudi Slovence, ki so v prvej naši dobi delovali na juridičnem polju. Ti juristični pisatelji bili so večinoma potomci plemenitaških rodbin, ki so se naselili na Kranjskem. Ti pisatelji tedaj so po Valvazorju sledeči:

Martinus Pegeus, doctor utriusque in svētnik solnograškega nadškofa obelodanil je okoli l. 1560 štiri knjige pravne vsebine in sicer:

a) L. 1557 liber de servitutibus, katero je dedicalal vojvodu bavarskemu Albertu. Ta knjiga nosi napis: „Martini Pegei Dienstbarkeiten Städtlicher und Bäurischer Erbeigengüter. Gedruckt zu Ingolstadt MDLX. Ta knjiga pisana je bila l. 1557 latinsko, a l. 1560 prevedena v nemški jezik.

b) Traktat de Jure emphiteutico l. 1557. To razpravo je posvetil svojemu svaku Leonardu von Sigersdorff, stotniku v Škofjeji Loki.

c) Tyrocinia Consiliorum. To knjigo je Pegeus l. 1564 posvetil „Praesidibus, Praefectis et Primatibus Carnioliae, da se je tako kazal hvaležnega svoje domovini.

d) Liber de Jure et privilegiis dotium. Anno 1567.

L. 1598 dala je kranjska dežela natisniti knjigo, ki razpravlja privilegije, statute in postave kranjske dežele. Napis jej je: „Landshandfest dess Löblichen Herzogthums Crain; darinn Keyserliche, Königliche und Lands-Fürstliche Freyheiten, Statuta, Lands-Gebräuche und andre Satz- und Ordnungen nach Längs begriffen; aus sondrem Befehlch und Verordnung einer Ersamen Löblichen Landschafft obwol ermeldten Herzogthums Crain aus den alten gefertigten Originaln fleissig abgeschrieben und ordentlich collationirt, folgends von neuem gedruckt etc. etc.“

Janez Daniel von Erberg, doctor utriusque, „Schranen-Schreiber und Land-Sekretär in Krain“ spisal je l. 1671 „disputatio juridica de Officio Judicis.“

Ob času svoje promocije napisal je Mart. Engelbrecht Paradeiser l. 1678 sledečo razpravo: „Jus universum Decretalium, Codicis Digestorum, Consuetu-

dinum, Feudalium nec non Theoreticae praxis civilis et Criminalibus Thesibus disquisitum. Quod sub auspiciis inelytorum Ducatus Carnioliae Procerum propugnandum proponit Illustris. D. D. Marcus Engelbrechtus Paradeiser, Liber Baro a Neuhaus et Gradisch, Dominus in Marchau et Laas, S. C. M. in Carinthia Haereditarius Venationum Praefectus Carniolus, Collegii Nobilium Parmensis Convictor. Explicato Capitulo intelleximus extra de Judiciis, auctore Francisco Bonvicino J. U. Doctore in Patrio Parmensi Gymnasio publico civili Interprete Ordinario et in eodem Collegio Nobilium eiusdem Juris ac Pontificii et Feudorum Lectore Parmae M. D. C. L. XXVIII.

Leopold Engelbert Josip Kazianer spisal je disputacija: „Jus civile ad normam Institutionum accurata Methodo concinnatum ac inalma et Archiepiscopali Universitate Salisburgensi publicae Disquisitioni subjectum etc. M. D. C. L. XXXI.

To so tedaj juristi, katere navaja Valvazor med pisatelji slovenskimi. Ni mi treba povdarjati, da smo imeli tudi v poznejšem času mnogo odličnih slovenskih sinov, ki so delovali na juridičnem polji. Med temi slovi najbolj vseučiliški profesor Dolinar, čigar delovanje je pa obširno popisano v Novicah l. 1853 pag. 195. Al. Hudovernik.

(Rusko zakonodavstvo.) Ruski car zapovedal je, naj se sedaj veljavne civilne postave revidirajo ter na ta način sestavi nov državljansk zakonik. Ta ukaz pozdravili so ruski časopisi z velikim veseljem. Nek večji ruski list piše o tej stvari: „Kar se našega zakonodavstva tiče, so v istini naše civilne postave jako slabe. Uzrok temu je deloma sistem vsega zakonodavstva, deloma pa tudi postave same. Kajti naš Svod zakonov ni zbirka posebno obdelanih in sistematično urejenih postavodajnih prašanj. Sestavljavci našega „svoda zakonov“ (zakonik) niso nič novega samostojnega ustvarili, ampak le posamezne, v nobeni zvezi stoječe naredbe in ukaze po posebnih rubrikah uredili in sestavili. Za tega delj pogrešamo v teh naših postavah splošnih določb in splošnih principov. V civilnem zakoniku pa so pred vsem potrebni principi, organična zveza in stroga sistematika. Nobeden zakon ne ozira se tako na materijalne interese narodove in na splošno življenje, kakor baš civilni zakon. Kako malo svet naš sedanji civilni zakonik spoštuje, razvidi se najbolje iz splošnega mnenja, da se s pomočjo dobrega advokata vsaka stvar pred sodnijo dožene. Zakoni in sodnije vplivajo po tem takem le demoralizatorno na ljudstvo. Iz tega se pač razvidi, kako neizmerno važen bo novi civilni kodeks za nas.“ Al. Hudovernik.

Opomba uredništva. Vsled bolezni urednika se je ta številka zakasnila.

Izdaje in ureduje dr. Alf. Moschë. — Tiska „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.